

Hormatly Özbekistan Respublikasynyň Prezidenti!

Hormatly Merkezi Aziýa döwletleriniň Baştutanlary!

Hormatly Ýewropa Bileleşiginiň ýolbaşçylary!

Hanymlar we jenaplar!

Ilki bilen, siziň ähliňize mähirli salam bilen ýüzlenýärim hem-de açyk göwünliligi, myhmansöýerligi we işlemäge döreden şertleri üçin Özbekistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Miromonowич Mirziýoýewe minnetdarlyk bildirýärim.

Şu günki duşuşygyň aýratyn ähmiýeti bar. Merkezi Aziýa ýurtlary hem-de Ýewropa Bileleşigi ýokary derejedäki şeýle duşuşykda ilkinji gezek gepleşikleri geçirýär. Munuň özi özboluşly wakadyr. Biziň pikirimizçe, bu gatnaşyjylaryň hyzmatdaşlygy çuňlaşdyrmagyň, ýakynlaşmaga we gatnaşyklaryň berk usullaryny döretmegiň zerurdygyna düşüňýändigine şaýatlyk edýär. Ara alyp maslahatlaşmalar gatnaşyklarymyzy pugtalandyrmakda, özara düşünişmegi hem-de anyk ylalaşyklary gazanmakda möhüm tapgyr bolar diýip hasaplaýarys.

Hormatly sammite gatnaşyjylar!

Türkmenistan bilelikdäki işiň örän möhüm wezipeleriniň arasynda sebit parahatçylygyny, howpsuzlygyny hem-de durnuklylygyny gazanmaga we saklamaga aýratyn ähmiýet berýär. Biz häzirki şertlerde Merkezi Aziýa ýurtlary bilen Ýewropa Bileleşiginiň arasyndaky syýasy-diplomatik hyzmatdaşlyk sebitdäki we goňşy ýurtlardaky umumy ýagdaýlara netijeli täsir etmäge ukyply diýip pikir edýäris. Bu ugurda dünýä bileleşiginiň, ozaly bilen, Birleşen Milletler Guramasynyň tagallalaryna ýardam bermeli diýip hasaplaýarys.

Garaýyşlaryň umumylygyndan ugur alyp, Merkezi Aziýany parahat, ykdysady taýdan özüne çekiji, geosyýasy dawlara we gapma-garşylyklara goşulmaýan durnukly sebit hökmünde görýäris. Türkmenistan öz Bitaraplyk hukuk ýagdaýyna we halkara borçnamalaryna laýyklykda, şu maksatlara ýetmek üçin iş alyp barmaga taýýardyr. Şunuň bilen baglylykda, Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 21-nji martda 67 döwletiň awtordaşlygynda «Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygy» atly Kararnamany biragyzdan kabul edendigine siziň ünsüňizi çekmek isleýärim. Pursatdan peýdalanyp, bu resminamany goldandygyňyz üçin tüýs ýürekden minnetdarlyk bildirýärim.

Şeýle-de Owganystandaky ýagdaýy düzgünleşdirmek sebitde we бүтін дүнýäde parahatçylygy hem-de howpsuzlygy üpjün etmek üçin örän möhümdir.

Hormatly sammite gatnaşyjylar!

Biz Merkezi Aziýa bilen Ýewropa Bileleşiginiň arasyndaky ykdysadyýetde we maýa goýumlarda, energetika, ulag, söwda pudaklarynda hyzmatdaşlygyň mümkinçiliklerine ýokary baha berip, bulary ileri tutulýan ugurlar hasaplaýarys.

Türkmenistan Ýewropa Bileleşigi bilen netijeli energiodialogy täze derejede ýola goýmaga çalyşýar we bu babatda iş ýüzündäki ädimleri ätmäge taýýardyr. Ýurdumyz «ýaşyl» energetika ulgamynda bilelikdäki taslamalary amala aşyrmak ugrunda çykyş edýär. Mysal üçin, Türkmenistan elektrik energiýasyny öndürmegiň kuwwatyny artdyrýar we ony Ýewropa ibermäge taýýar. Elektrik ulgamlar çäklerinden geçýän döwletleriň birleşen tagallasy bolanda, bu taslamanyň ýakyn wagtda özara bähbitlilik esasynda ýerine ýetiriljekdigine ynanýaryn. Ýel we Gün energiýasyny peýdalanmakda hem biz ýewropaly hyzmatdaşlar bilen işlemäge taýýardyrys. Mundan başga-da, wodorod energetikasy babatda hyzmatdaşlyk etmegiň mümkinçiligine seretmek üçin hem açykdyrys.

Ulag-kommunikasiýa pudaklar-da strategik ugurlardyr. Gündogar — Günbatar hem-de Günbatar — Gündogar ulag-kommunikasiýa ulgamlaryny döretmek munuň esasy bölegi bolup durýar. Bu meselede Hazarüsti ugra uly orun berýäris. Türkmenistanyň Hazar deňziniň kenaryndaky Türkmenbaşy Halkara deňiz portunyň kuwwatyny, şeýle hem ýurdumyzdaky ýol ulgamlaryny şu taslama üçin ulanmaga taýýardygymyzy aýtmak isleýärim.

Kommunikasiýa ulgamynda-da Hazar deňziniň düýbünden kabelleri geçirmek zerurlygyndan we mümkinçiliginden ugur alýarys. Umuman, Türkmenistan Hazar deňzinde suwasty üpjünçilik ulgamlarynyň gurulmagyny kenarýaka döwletleriň ykdysady talaplaryna laýyk gelýär hem-de bähbitleri we peýdany deňhukukly hasaba almak esasynda Ýewraziýa sebitinde energetika, ykdysady, ulag durnuklylygyny üpjün etmegiň möhüm şerti diýip hasaplaýar.

Umuman alnanda, sebitde üpjünçilik taslamalar toplumyna Ýewropa Bileleşiginiň maýa goýum taýdan täsirli gatnaşmagynyň örän wagtynda ädilen ädim boljakdygyna ynanýaryn. Biz Ýewropa bilen söwdany has-da giňeltmek üçin hem açykdyrys, maýadarlara doly amatly şertleri döretmäge taýýardyrys. Şoňa görä-de, Ýewropanyň kompaniýalaryny türkmen bazarynda işlemäge çagyryýarys. Munuň üçin Ýewropa Bileleşigine harytlary iberijileri we alyjylary goldamagyň maksatnamasyny taýýarlamak mümkinçiligine seretmegi teklipl edýäris.

Hormatly sammite gatnaşyjylar!

Türkmenistan medeni-ynsanperwer hyzmatdaşlygy ösdürmäge we giňeltmäge hem ygrarlydyr. Biz Ýewropa Bileleşiginiň köp ýyllardan bäri sebitimizde durmuşa geçirýän bilim taslamalarynyň we maksatnamalarynyň netijelidigini minnetdarlyk bilen belleýäris. Şolaryň arasynda “TACIS-TEMPUS”, “ERASMUS-MUNDUS”, “DARYA” ýaly giň gerimli maksatnamalar bar. Hususan-da, Türkmenistanda “ERASMUS-MUNDUS” we “ERASMUS+” maksatnamalarynyň çäklerinde magistr maksatnamalary, bilim ulgamynda sanlylaşdyrmak, durnukly ösüşi we akademiki ykjamlygy goldamak boýunça 40-dan gowrak taslama amala aşyryldy. Bu işi ösdürmekde, hyzmatdaşlygyň talaplaryna we isleglerine jogap bermek bilen, hünärment bilimi babatda bilelikdäki taslamany işläp taýýarlamak mümkinçiligine seretmegi teklipläýäris. Biz muny ýokary tehnologiýaly kärhanalarda işleýän ýokary hünärli tehniki işgärleri taýýarlamak babatda örän möhüm diýip hasaplaýarys.

Şeýle hem taryh, arheologiýa, etnografiýa, medeni-taryhy mirasyň ýadygärliklerini gorap saklamak boýunça bilelikdäki ylmy-barlag taslamalaryny işjeňleşdirmegi teklipläýäris. Syýahatçylyk alyşmalarynyň, ekologiýa we etnografiýa syýahatçylygynyň belli bir maksatly bilelikdäki maksatnamalaryny taýýarlamagyň geljeginiň hem uludygyny görýäris.

Sözümiň ahyrynda Türkmenistanyň «Merkezi Aziýa — Ýewropa Bileleşigi» görnüşindäki hyzmatdaşlygy dowam etdirmäge we işjeňleşdirmäge çalyşýandygyny bellemek isleýäris. Biziň ýurdumyz bu oňyn hem-de ähmiýetli işe saldamly goşant goşmaga taýýardy.